

דוח שבועי בנושא הגנה על אזרחים 4-10 במרץ 2009

התפתחויות חדשות מאז ה-10 במרץ
ב-11 במרץ: כוחות ישראליים ירו והרגו נער פלסטיני בן 17 מהכפר דיר אבו משעל בנפת רמאללה, לאחר, שעל פי הדיווח, נזרקו בקבוקי מולוטוב לעבר כוחות ישראליים ליד התנחלות חלמיש".

הגדה המערבית

מאות בסכנת עקירה בעקבות צווי פינוי והריסה חדשים צווי הריסה נוספים שפורסמו בירושלים המזרחית

ב-5 במרץ הוצאו צווים להריסה בתוך 10 ימים לשני בניינים בשכונת שיח ג'ראח ולשני בניינים בשכונת אל עבאסיה בא-טורי (אבו טור) בירושלים המזרחית. צווים אלה מעמידים בסכנת עקירה כ-320 פלסטינים.

בשיח ג'ראח כבר קיבלו בעבר בעלי הבתים צווי פינוי. הבתים נמצאים באותו אזור ממנו פונתה בכוח בנובמבר 2008 משפחה שהתגוררה במקום מאז שנות ה-50. הפינוי התרחש מספר חודשים לאחר שבית המשפט בירושלים פסק לטובת קבוצת מתנחלים שהחזיקו בקושאן עותומאני שהוכיח, לטענתם, את בעלותם על הקרקע שעליה עומד הבניין. שני הבניינים בשיח ג'ראח מושפעים מאותה פסיקה של בית המשפט, הנמצאת כעת בהליכי ערעור.

גל חדש של צווי הריסה

הצבא הישראלי הוציא השבוע צווי הריסה, בשל העדר אישורי בנייה, ל-21 בניינים בבעלות פלסטינית, ביניהם 9 מבני מגורים, מרפאה בשלבי בנייה ושבעה מאגרי מים, כולם באזור C. צווי ההריסה למבנים בנפות ג'נין, שכם וחברון מעמידים בסכנת עקירה 67 פלסטינים, ביניהם 41 ילדים. הריסת המרפאה תפגע בכ-1,200 פלסטינים המתגוררים באל-באקה, השוכן בין ההתנחלויות קריית-ארבע וגבעת החרסינה (חברון). אלפי משפחות פלסטיניות נמצאות בסכנה מתמדת של עקירה בעקבות אלפי צווי הריסה תלויים ועומדים באזור C.

השפעת פעולות צבאיות על אזרחים

20 פלסטינים, ביניהם ארבעה ילדים, נפצעו השבוע בתקריות אלימות בין ישראלים לפלסטינים. מרבית הפגיעות (12, כולל שתי נשים) התרחשו במהלך ההפגנות נגד הגדר. בנסיבות אחרות: חמישה בני אדם נפצעו, ביניהם 3 ילדים ושני אזרחים זרים, במהלך סריקות צבאיות; שניים נפצעו כתוצאה מפעילות אלימה של מתנחלים ו-3, כולל ילד אחד, נפצעו בהתנגשויות עם צה"ל או משמר הגבול. כמו כן הקים הצבא הישראלי 52 מחסומים ניידים, לעומת 70 בשבוע הקודם.

מבצעי חיפוש: כוחות הצבא הישראליים ביצעו במהלך השבוע 108 מבצעי חיפוש, פחות מ-115 המבצעים שנערכו בשבוע הקודם. חמישים פלסטינים נעצרו, לעומת 77 בשבוע שלפני כן. בפעם השנייה תוך שבועיים ערכו כוחות הצבא הישראליים סריקות בכפר חריס בנפת סלפית, בעקבות יידוי אבנים, לכאורה, לעבר כלי רכב ישראליים שנסעו בכביש 5. הצבא הישראלי הטיל על הכפר עוצר למשך 17 שעות וחסם שלוש מהכניסות אליו בערימות עפר. מאוחר יותר סילק הצבא אחד מהמחסומים. פעולה דומה נערכה בכפר חאג'ה בנפת קלקיליה, שם הטיל הצבא הישראלי עוצר למשך 12 שעות, לאחר יידוי אבנים, לכאורה, לעבר כביש 55. הצבא חסם בערימות עפר שתיים מהכניסות לכפר. מאוחר יותר סילקו פלסטינים אחד מהמחסומים, אך הכניסה השנייה לכפר נותרה חסומה.

נהג בולדוזר פלסטיני פגע במכונית משטרה ובאוטובוס

ב-5 במרץ פגע נהג בולדוזר פלסטיני בן 24 במכונית משטרה ובאוטובוס בירושלים המערבית. שני שוטרים ישראליים נפצעו קל. נהג הבולדוזר נורה מספר פעמים בידי שוטר ונהג מונית ישראליים, ומאוחר יותר מת מפצעיו.

שיטוח קרקע והפקעת אדמות

קבלנים ישראליים המשיכו בפעולות של שיטוח קרקע, באזור ואדי א-ראשא וראס א-טירא; ג'יוס ועזון עתמה בנפת קלקיליה. על פי הדיווח שיטוח הקרקע נועד לשינוי תוואי הגדר.

נמשך שיטוח הקרקע גם סמוך להתנחלות כרמל בנפת חברון. ב-8 במרץ עצרה משטרת ישראל 19 פלסטינים שניסו להגיע לאדמותיהם בזמן שיטוח הקרקע. שני אזרחים זרים נעצרו ושחררו למחרת היום. כמו כן, במשך השבוע, פלסטינים מהכפרים בילעין ח'רבתא בני חרית' ודיר קדיס, צפונית-מערבית לרמאללה מצאו צווי הפקעה של 142 דונמים מאדמותיהם מודבקים על השערים בגדר. השטח המדובר נמצא ממערב לגדר והיה בשליטת המתנחלים, שאף בנו עליו בתים, במשך 10 השנים האחרונות.

הפגנות נגד הגדר והרחבת התנחלויות

ההפגנות השבועיות נגד הגדר נמשכו גם השבוע בכפרים בילעין ונעלין (רמאללה), אלמעסרה (בית לחם) וג'יוס (קלקיליה). כמו כן התקיימו במשך ארבעה ימים, הפגנות של אזרחים זרים ופעילי שלום ישראליים בוואדי א-ראשא שבתוך מובלעת אלפי מנשה בנפת קלקיליה, במחאה על שינוי תוואי הגדר. שינוי התוואי, שאינו חופף לקו הירוק, יגזול קרקע פלסטינית נוספת.

בנוסף, בנפת קלקיליה בכפר בורין ערכו פעילים הפגנה ראשונה נגד הרחבת ההתנחלויות. כפר בורין מוקף בהתנחלויות ברכה ויצהר והיווה מטרה להתקפות רבות מצד המתנחלים.

פשיטות של צה"ל על כפרים המוחים נגד הקמת הגדר: בעקבות שתי פשיטות ליליות של הצבא הישראלי בכפרים בילעין ונעלין, נפת רמאללה, היו התנגשויות בין כוחות הצבא הישראלי ופלסטינים תושבי הכפרים. הכוחות הישראליים ירו גז מדמיע ורימוני הלם לעבר בתי התושבים. בבילעין הקימו חיילים מחסום פתע בלב הכפר וערכו

חיפושים על אזרחים ובכלי רכב. לא דווח על נפגעים או מעצרים. בשני הכפרים מתקיימות מדי שבוע הפגנות נגד הגדר. בחודש פברואר דווח על יותר מ-10 תקריות דומות בבילעין, נעלין וכפר אלמעסרה, בנפת בית לחם, שעוררו חשש מפני הטרדת פלסטינים המוחים נגד הגדר. כמו כן, ערך הצבא הישראלי במהלך השבוע סריקות בכפר ג'וס, והטיל עוצר למשך שלוש שעות על הכפר בעקבות ידוויי אבנים לעבר שער בגדר.

איכות מים ירודה במסאפר יאטה

ממצאי בדיקה של מאגרי מים באזור מסאפר יאטה בנפת חברון מצביעים על איכות מים כה גרועה שחלק ניכר מהם אינו ראוי לשתיה. בהסתמך על ניסיון העבר, שתיית המים מעלה את הסיכון למחלות. אחת הסיבות לכך היא שבעקבות המחסור במים לא נוקו כיאות אזורי האגירה לפני הזרמת מי הגשם למערכת. לאור הבצורת החמורה ניסו תושבי מסאפר יאטה לאגור כמות גדולה ככל האפשר של מים, ואגרו את מי הגשם הראשון במקום לרוקן את המאגר.

גישה וסגרים

הצבא הישראלי הטיל סגר כללי על הגדה המערבית למשך שלושה ימי חג הפורים היהודי. כמו כן הסיר הצבא הישראלי, במהלך השבוע, את מחסום א-ראס כפריאת שחלש על התנועה משבעה כפרים במחוז טול כרם (כ-12,000 בני אדם) אל העיר טול כרם עצמה. הסרת המחסום מאפשרת תנועה בין טול כרם ומחוזות דרום הגדה המערבית, ועקיפת מחסום עינב בו מדווח על עיכובים רבים בשל עבודות שיטוח קרקע ופעולות נלוות, במסגרת הרחבת המחסום. השבוע התיר הצבא הישראלי לרועי כבשים ועזים ועדריהם מעבר דרך השערים של צפון טול כרם ודרום מערב ג'נין, לאזורי המרעה שבין הגדר לקו הירוק. זאת לאחר הגבלת המעבר ב-4 השבועות האחרונים עקב חשש להתפשטות מחלת הפה והטלפיים באזור.

אלימות של מתנחלים

במהלך השבוע דווח על מספר מקרים של אלימות מצד המתנחלים. בנפת ג'נין תקפו קבוצות מתנחלים רועים פלסטיניים במספר תקריות שונות. באחת מהן תקפו מתנחלים רועה פלסטיני בן 42 ושדדו אותו. בנפת יריחו גנב מתנחל כבש השייך למשפחה פלסטינית. הכבש הוחזר מאוחר יותר עקב התערבות יחידת התיאום הישראלית והפלסטינית. בנוסף, יידו מתנחלים השבוע אבנים לעבר כלי רכב פלסטיניים בכביש 55 בנפת קלקיליה, ובשלושה מקומות לאורך כביש 60. פלסטיני אחד נפצע. כמו כן נכנסה באחד מלילות השבוע קבוצת מתנחלים, בהגנת הצבא, לתוך קבר יוסף בשכם. בתקרית נוספת ראו, על פי הדיווח, מאבטחי הווקף הפלסטיני של מתחם מסגד אל אקצא עשרות מתנחלים המנסים להתגנב אל המתחם כדי להתפלל בו בפורים. המתנחלים נתפסו והוסגרו לידי המשטרה הישראלית.

עדכונים מרצועת עזה

הפסקת האש עדיין רופפת

במהלך השבוע נהרג חמוש פלסטיני ואחר נפצע בתקיפה ישראלית מן האוויר על מכוניתם. כמו כן נפצעו שלושה שוטרים פלסטיניים מירי ישראלי על כלי רכבם. מבין שלושת האזרחים הפלסטיניים שנפצעו השבוע, נפגעו שניים (כולל ילד) מירי של ספינות

סיוור ישראליות לעבר הכפר השוודי שממערב לרפיח. בנוסף תקף חיל האוויר הישראלי מנהרות בגבול רפיח-מצריים מסגריה בעיר עזה. המסגריה ניזוקה. לא דווח בשבוע שעבר כי ב-3 במרץ נאלצו תלמידים ומורים בבי"ס של אונר"א ברפיח להתפנות מביה"ס בשל תקיפה של חיל האוויר הישראלי שפגעה באזור סמוך.

פלגים פלסטיניים ירו, כפי שדווח, 29 רקטות קסאם וחמש פצצות מרגמה, מרצועת עזה לעבר הנגב, כולל הבסיס הצבאי בכיסופים. שני פגזי RPG, שירו פלגים פלסטיניים, פגעו בבסיס צבאי ישראלי ליד מחנה אל מר'אזי. בתגובה נורתה לעברם אש רובים וטנקים. לא דווח על נפגעים בשני הצדדים.

בית המשפט הצבאי בעזה גזר עונשי מוות

על פי דיווח המרכז הפלסטיני לזכויות אדם – גזר בית המשפט הצבאי בעזה ב-10 במרץ שלושה עונשי מוות על שלושה פלסטינים שהורשעו ברצח פלסטיני בן 40.

שלושה נהרגו בהתמוטטות מנהרות

ב-5 וב-6 במרץ נהרגו שלושה פלסטינים ושלושה אחרים נפצעו בהתמוטטות מנהרות. מאז הפסקת האש ב-18 בינואר 2009 נהרגו 14 פלסטינים ו-10 נפצעו באירועים הקשורים למנהרות.

נמשכות הגבלות הגישה בתחום הדייג

הרשויות הישראליות הטילו הגבלות נוספות על גישת דייגים מעזה מעבר לטווח של שלושה מיילים ימיים מהחוף. זהו צמצום הטווח משישה מיילים ימיים, טווח שהיה נהוג מאז הטלת המצור על עזה ביוני 2007 ותחילת מבצע "עופרת יצוקה" ב-27 בדצמבר 2008. זהו צמצום משמעותי מטווח 12 המיילים לו מחויבת ישראל מכוח התחייבויות ברטיני ב-2002. צמצום טווח הגישה מעורר דאגה לגבי עונת הדייג הקרבה, המגיעה לשיאה באמצע אפריל. בשלושה אירועים שונים (ב-4, ב-6 וב-10 במרץ) פתחו ספינות סיוור ישראליות באש לעבר סירות דייג פלסטיניות ואילצו אותן לחזור לחוף.

נמשך המצור על רצועת עזה

המעברים לרצועת עזה: במהלך השבוע נכנסו לרצועת עזה 889 משאיות טעונות, לעומת 466 בשבוע הקודם. הכנסת גרעיני חיטה, בכמות מוגבלת, אפשרה את המשך פעולתן של חמש טחנות הקמח ברצועת עזה. רק טחנה אחת, שהופגזה ונהרסה במהלך הפעולות, עדיין אינה ניתנת לתפעול. ב-5 במרץ הותר למשאית אחת של פרחי קטיף לצאת מרצועת עזה.

כמו כן, הוכנסו לרצועה כמויות מוגבלות של גז לבישול (21% מהתצרוכת השבועית המשוערת) ודלק לתעשייה (69% מהתצרוכת השבועית המשוערת).

מעבר רפיח נותר סגור. המעבר היה פתוח לאחרונה לשימוש הציבור ב-9 ביוני 2007. יחד עם זאת נפתח המעבר באופן חלקי וחריג למעבר משלחות לסיוע הומניטרי ובמקרים רפואיים דחופים. כמו כן, הותרה כניסתן של 105 משאיות טעונות בציוד רפואי ובמוצרים לסיוע הומניטרי ב-7, ב-8 וב-9 במרץ.

הגבלות על הכנסת פריטים: הכנסתם של פריטים רבים ונחוצים ביותר (חלקי חילוף, חומרי בניין וכיו"ב) עדיין אסורה, מה שמונע את מאמצי השיקום וההתאוששות. יתרה מזאת, ההגבלות הנמשכות על ייבוא מזומנים אינן מאפשרות ל-67,000 עובדי הרשות הפלסטינית למשוך את משכורתיהם מן הבנק. על פי קרן המטבע הבינלאומית פוגע הדבר בפרנסתם של כחצי מיליון תושבים ברצועת עזה. גם אונר"א אינה יכולה לחלק סיוע כספי עד לאישור הכנסת מזומנים לרצועת עזה.

נגישות למים ולחשמל ברצועת עזה

ל-50,000 בני אדם אין עדיין גישה למים זורמים וכ-100,000 בני אדם נוספים מקבלים מים זורמים אחת ל-5-6 ימים, בעיקר באזור הצפוני, באזורים המזרחיים של ח'אן יונס ובאזור א-זייתון בעיר עזה. הנגישות למים באזורים אלה תישאר בעייתית עד שתותר הכנסת חלקי חילוף ותיקון לתוך רצועת עזה.

על פי חברת החשמל של עזה (GEDCO), 90% מאוכלוסיית הרצועה סובלים לסירוגין מהפסקות חשמל עקב תוכנית הפסקות החשמל היזומות. 10% הנותרים מנותקים מחשמל בגלל נזקים לרשת החשמל מאז תחילת מבצע "עופרת יצוקה" ב-27 בדצמבר 2008.

לקריאת הדוח בשפה האנגלית פנו לאתר OCHA:

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_protection_of_civilians_weekly_2009_03_10_english.pdf